

jo trods alt er, vil yderligere medvirke til at skabe Usikkerhed i mange Forhold, Kaos rundt om i Landets Kommuner, og det saa meget mere som det høje Ting ved at forkaste vort Ændringsforslag under Nr. 1 har hindret en naturlig og rimelig Begrænsning af denne Lovgivnings Virkeomraade, nemlig en Begrænsning til de Kommuner, hvor der efter Kommunalbestyrelsens Skøn virkelig er Trang til en saadan Lovgivning, og hvor Kommunalbestyrelsen maatte beslutte at sætte en saadan Lovgivnings Bestemmelser i Kraft. Under Hensyn til det, jeg her har tilladt mig at udvikle, mener jeg da at maatte fraraade Lovforslagets Vedtagelse, i hvert Fald vil jeg ikke kunne tilraade ærede Meningsfæller at stemme for det.

Justitsministeren (Steincke): Det er ikke min Mening med at tage Ordet nu at ville begynde Diskussionen forfra om Rimeligheden for ikke at sige Nødvendigheden af at gennemføre et Lovforslag som dette. Jeg skal derfor heller ikke søge at imødegaa det ærede Medlem Hr. Kraghs forskellige Udtalelser om Lovforslaget. Kun vil jeg lige paapege det dog vistnok noget urimelige i at kalde det „et dybtgaaende og farligt Indgreb“ i bestaaende Forhold. Naar jeg har taget Ordet, er det derimod, fordi det ærede Medlem gentagende, stærkere og stærkere, har ladet skinne igennem, at han i Virkeligheden mener, at dette Lovforslag skulde være i Strid med Grundlovens § 80 — i hvert Fald brugte det ærede Medlem et saa stærkt Udtryk som, at det „meget stærkt tangerede“ Grundlovens § 80 —, og da jeg ikke kan ønske, at man i Almindelighed heraf skal udlede den Opfattelse, at der kan være Tale om, at dette Lovforslag overhovedet skulde komme i Strid med Grundlovens § 80, er det, jeg har bedt om Ordet for at fremsætte et Par Bemærkninger.

Grundlovens § 80 siger jo, at Ejendomsretten er ukrænkelig, og at ingen kan tilpligtes at afstaa sin Ejendom, uden hvor Almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge Lov og mod fuldstændig Erstatning. Naar det ærede Medlem Hr. Kragh mener, at dette Lovforslag saa stærkt tangerer Grundlovens § 80, maa det ærede Medlem altsaa anse det for et Ekspropriationslovforslag, og det ærede Medlem tænker vel ogsaa i denne Forbindelse paa det nye andet Stykke i Grundlovens § 80, at „naar et Lovforslag vedrørende Ekspropriation af Ejendom er vedtaget, kan $\frac{1}{3}$ af Folketingets Medlemmer

senest 14 Dage efter Forslagets endelige Vedtagelse kræve, at det først indstilles til kongelig Stadfæstelse, naar nye Valg til Folketinget har fundet Sted. . . .“ o. s. v. Hvis der altsaa var Tale om, at dette Lovforslag berørtes af Grundlovens § 80, maatte det ifølge hele sin Karakter bortfalde. En Ekspropriation forudsætter, at der gøres et vilkaarligt Indgreb i Borgernes Ejendomsret, medens almindelige Begrænsninger i Borgernes Raaden over deres Ejendom efter alle sagkyndiges Opfattelse falder udenfor Begrebet Ekspropriation. Det er Statsmagtens Ret, den almindelige Lovgivningsmagts Ret at drage almindelige Grænser for Ejendomsretten. Det foreliggende Lovforslag drager en saadan almindelig Grænse for Ejendomsretten. Loven kan, naar de foreskrevne Betingelser foreligger, anvendes i alle Kommuner, kan ramme alle Ejere og Brugere, men Spørgsmaalet om, hvorvidt der i det enkelte Tilfælde er Grund til at gøre Loven anvendelig, er henlagt til Kommunalbestyrelsernes eller i Storkøbenhavn til Bolignævnets Skøn. Men den Omstændighed, at Udøvelsen af Skønnet, om hvorvidt Lovens Betingelser er til Stede, og hvorvidt Loven derfor bør anvendes, er henlagt til et særligt Nævn eller til Kommunalbestyrelsen og ikke til de almindelige administrative Myndigheder eller til Domstolene, kan ikke gøre en Lov til en Ekspropriationslov. Den Frygt for Vilkaarlighed overfor Borgerne, som naturligvis har dannet Grundlaget for de særlige Regler for Ekspropriation i vor Grundlov, gør sig ikke gældende her. Her er ikke Tale om nogen Art af Indgreb i enkelte Ejeres Rettigheder fra Lovgivningsmagtens Synspunkt, alles Ret er her undergivet de samme Regler, men det er ganske vist praktisk nødvendigt, at Spørgsmaalet, om der er Grund til at bringe disse Regler i Anvendelse i de konkrete Tilfælde, maa afgøres af en eller anden Myndighed, og her er altsaa indsat Kommunalbestyrelsen som den naturlige Myndighed. I det hele taget er i denne Henseende Loven ligestillet med mange andre Love, som utvivlsomt fra alle Sider, der har Forstand paa de Spørgsmaal, er blevet betragtet som alene sættende Grænser for Ejendomsretten og ikke paa nogen Maade som Ekspropriationslove.

Hedelund: Jeg for mit Vedkommende havde helst set, at de af mit Parti stillede Ændringsforslag ved anden Behandling var blevet vedtaget, idet jeg i Overensstemmelse med mit Partis Ordfører ogsaa har den Opfattelse, at det vilde have betydet en